

**Distriktsplan for reinbeitedistrikt:
33T Rendalen - Ittunjárga
Gjelder for perioden: (2016-2022)**

Innhold

1. Beskrivelse av reinbeitedistriktet.....	4
1.1 Administrative forhold og organisering	4
1.2 Beitebruk	5
1.2.1. Vårbeite og kalvingsområder	6
1.2.2. Sommerbeiter.....	6
1.2.3. Høst og brunstområder	7
1.2.4 Høst og tidlig vinter	8
1.2.5. Vinterbeiter	8
1.2.6. Flytt- og trekkmonster.....	9
1.2.7. Oppsummering.....	9
1.3 Reintall og produksjon.....	10
1.4 Beitetider.....	11
1.5 Gjerder, hytter og anlegg	11
1.5.1 Gjerdeanlegg	11
1.5.2 Sperregjerder.....	12
1.5.3 Gjeterhytter.....	12
1.5.4 Gjeterhytter/gammer som tilhører andre.....	13
1.5.5 Gjerder, hytter og anlegg under planlegging	13
2 Inngrep og forstyrrelser.....	13
2.1 Fritidsbebyggelse og turisme	13
2.2 Vannkraftutbygging	14
2.3 Mineralutvinning	14
2.4 Jordbruk og skogbruk	15
2.5 Ferdsel og friluftsliv	15
2.7 Motorferdsel i utmark.....	16
2.7.1 Ulovlig ferdsel.....	16
2.7.2 Skuterløyper	16
2.8 Annet	17
2.9 Samlet belastning og sumvirkninger	17
3. Rovviltskader og tapsforebyggende tiltak.....	17

3.1 Forvaltningsmessige utfordringer	19
4. Motorferdsel	19
4.1 Bruksregler for terrenggående barmarkskjøretøy	20
5. Verneområder	22
5.1 Reindrif i verneområdene - muligheter og begrensninger	22
6. Revidering og vedtak av distriktsplanen.....	23

Vedlegg 1 Kart over motorferdsel

Planforslag utsendt den 07.07.16 til følgende instanser:

Berørte kommuner

- **Lyngen Kommune**
- **Kvænangen Kommune**

Fylkesmann – herunder evt. Nasjonalparkstyre

- **Fylkesmannen i Troms**
- **Fylkesmannen i Finnmark**

Troms Fylkeskommune

Vedtatt på distriktsmøte den 26.06.2016

Distriktsplanen bygger på Reindriftsloven av 15. juni 2007 nr. 40 og er tilpasset de lokale forhold i Ittunjårga reinbeitedistrikt.

§ 1 - Reindriftslovens formål er blant annet:

For det samiske reinbeiteområdet skal loven legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane til gagn for reindriftsbefolkningen selv og samfunnet for øvrig.

Loven skal bidra til sikring av reindriftsarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriftenes viktigste Ressursgrunnlag

§ 3 - Følgende i forhold til folkeretten gjelder for lovanvendelsen:

Lovens skal anvendes i samsvar med folkerettens regler om urfolk og minoriteter.

§ 4 – Reindriftsloven sier blant annet følgende om beiterett:

Innenfor det samiske reinbeiteområdet skal det legges til grunn at det foreligger rett til reinbeite innenfor rammen av denne lov, med mindre annet følger av særlige rettsforhold.

Ved inngrep i reindriftssamers rettigheter skal det ytes erstatning i samsvar med alminnelige ekspropriasjonsrettslige grunnsetninger.

§ 62 – Om distriktsplaner sier Reindriftsloven:

Distriktsstyret skal utarbeide en distriktsplan for distriktet som skal inneholde de opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendig for den offentlige planleggingen.

Distriktsplanen skal inneholde:

1. *angivelse av flyttemønstre i distriktet*

2. oversikt over årstidsbeiter, kalvingsland o.l.
3. oversikt over nødvendige fremkomst- og transportmidler, herunder hvilke terrenggående kjøretøy som anvendes i distriktet, samt eventuell tidsbegrenset bruk av helikopter eller annet luftfartøy. Bruksregler for terrenggående barmarkskjøretøy skal også gå fram av planen
4. oversikt over alle gjerder og anlegg av permanent art, og så vidt mulig også gjerder av midlertidig art
5. eventuell inndeling i beitesoner.

Leder for en siidaandel er pliktig til å gi nødvendige opplysninger for utarbeidelse av planen.

Kommune, fylkeskommune og fylkesmann bør orienteres om planarbeidet og skal gjøres kjent med hovedinnholdet i planen før den vedtas. Kommune, fylkeskommune og fylkesmann, samt berørte nabo-distrikter, skal få tilsendt den vedtatte planen.

1. Beskrivelse av reinbeitedistriktet.

1.1 Administrative forhold og organisering.

Etter Reindrifftslovens § 2 skal det samiske reindrifftsområdet deles inn i reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Hjemmel for å foreta slik inndeling ligger til Landbruksdepartementet (Områdegrenser) og Reindrifftsstyret (distriktsgrenser).

33T Ittunjárga reinbeitedistrikt fikk sine nåværende grenser gjennom Landbruksdepartementets vedtak/ brev av 26.11.1973.

Sommerbeite distriktet ligger i Lyngen kommune innenfor følgende grenser: Lyngenfjorden nordover fra landeveien over Lyngseidet, Ulsfjorden, Kjosén, Kjoselva til dens krok ved overnevnte landevei, og denne vei til Lyngenfjorden.

Distrikts grensen står fortsatt uendret slik det er beskrevet ovenfor. Reindrifftsloven regulerer beiting innenfor grensen.

Den 28 februar 1963 ble det utnevnt en blandet norsk svensk reinbeitekommissjon. Formålet med kommisjonen var å undersøke de faktiske forhold om den norsk svenske reindrifften som skulle danne grunnlaget for forhandlingene om en ny og mer tidsmessig konvensjon.

Etter langvarige og vanskelige forhandlinger nådde forhandlingsdelegasjonen i 1971 til et forslag til ny reinbeitekonvensjon.

Med bakgrunn i den nye konvensjonen ble det bestemt at distriktene Lakselvdal/Lyngsdal og Rendalen skulle benyttes av norsk reindrift.

Det er pr i dag 3 siidaandeler i distriktet. Det er 22 registrerte merker i distriktet. Distriktet er organisert med styre bestående av leder og 2 styremedlemmer.

Kart, med oversikt over distriktsgrenser, beitebruk, flytt- og trekkleier, anlegg og annet, finnes på

http://kilden.skogoglandskap.no/?X=7751920.56&Y=708458.13&zoom=5&lang=nb&topic=reindrift&bgLayer=graatone_cache&catalogNodes=172&layers=reindrift_distriktnavn,reindrift_reinbeitedistrikt&layers_opacity=0.75,0.75

1.2 Beitebruk.

Sommerbeitedistriktet består av mye fjell, steinurer, jøkuler, og områder med lite vegetasjon. I lavlandet er det skogsområder og myrområder som er rike på grønt vegetasjon. Fra jøklene kommer det store elver. Lavbeitet er noe glissent, rikest med lav er det lengst ut mot Lyngstuva, Lenangsåsen har også pent med lav.

Klimaet er typisk kyst klima, og distriktet er utsatt for mye nordøst og nordvest uvær.

På våren kan det i enkelte områder være rasfare, særlig etter snørike vintre. Snøforhold og tempoet snøen tiner i på våren, har også konsekvenser for flokkens beitebruk, gjeting og framkommelighet for gjeterne.

Topografien i distriktet gjør at områdene er uoversiktlige og at det kan være vanskelig å holde hele flokken samlet på ett sted. Høye fjell og mye ur gjør også at samling på høsten er tid og ressurskrevende.

1.2.1. Vårbeite og kalvingsområder

Vanligvis flytter distriktet inn i sommerbeiteområdet i månedsskifte april/mai og reinen slippes ut i Koppangen. Her i fra sprer flokken seg sakte nordover. På denne tiden er det normalt mye snø på fjellet, som påvirker reinens beitemuligheter. Dette, sammen med topografien i distriktet, gjør at man ikke kan gjete flokken samlet på våren, men flokken spres i mindre flokker utover distriktet. Kalvingen foregår stort sett i de ytre delene av distriktet som Nord-Lenangsnasset, områdene rundt Lyngstuva, Ytre- og Indre- Gamvik, Vaggas og Rundfjellet. I denne perioden er simlene veldig var for forstyrrelser, og vil dermed trekke unna folk. Dette gjør at man må gjete på avstand og flokken kan heller ikke holdes tett samlet men simlene må få rom til kalving og beiting. Dette gjør også at det er vanskelig å ha tilsyn for å unngå rovdyrtaap, det er også vanskelig å finne kadaver for å påvise rovdyrskader. Den naturlige skyheten kalvende simler har, gjør også at de er veldig var for forstyrrelser i kalvingstiden av folk i utmark. Den stadig økende skiturismen i Lyngen er i så måte blitt et forstyrrende element under kalvingsperioden.

Hanndyr og ungdyr vil foretrekke å beite i lavereliggende områder som blir bart og grønnes tidlig. Dette kan medføre konflikter med dyr på innmark og gi økt fare for dyrepåkjørsler. Perioden fra snøen begynner å smelte og marka begynner å grønnes, til insektene begynner å livne til er veldig viktig for reinen med tanke på ernæring/restitusjon. Om vinteren har vært hard, og med lang flytting, med dårlige beiteforhold, vil denne perioden være svært viktig for å hente seg inn og reinen er særlig var for forstyrrelser i form av løse hunder og all menneskelig aktivitet.

1.2.2. Sommerbeiter

Distriktet har gode og frodige sommerbeite områder, med gode luftingsmuligheter. Rein har behov for gode luftingsmuligheter (Bálgat) for å komme unna innsekter og for nedkjøling på varme sommerdager. De fleste rein velger å bálgat i høyereliggende områder, gjerne i nærheten av snøflekker. Noen okser og ungdyr, velger derimot å bálgat i fjæra. Dette kan komme i konflikt med lokalbefolkning, og medføre rein på innmark. Utfordringen for

reindrifsutøverne har i den sammenheng vært at det er vanskelig å endre på dette innarbeidede mønsteret.

1.2.3. Høst og brunstområder

Om høsten starter distriktet vanligvis reinsamlingen i ytre deler av distriktet i begynnelsen av september. Hoveddelen av høst og brunst områdene er særlig sør for Jægervaten. I brunsttiden bør man unngå forstyrrelser i flokken da reinen trenger ro i denne perioden, slik at neste års produksjon sikres.

Merking av kalver foregår i september/oktober i Sør-Lenangsbotn og Koppangen.

Distriktet har gjerdeanlegg i Koppangen hvor flokken prammes med landgangsfartøy til Burfjord, vanligvis i midten av oktober. I denne perioden er været av avgjørende betydning for reinsamlingen. Om man opplever til eksempel snøfall i perioden før flokken skal føres i gjerdet, kan dette føre til at flokken sprer seg og trekker ned i skogen. Dette vil medføre at rein kan bli igjen i sommerbeite da prammings tidspunkt har blitt fastsatt på forhånd, og kan ikke endres uten videre.

Enkelte år har distriktet valgt å flytte med bil/trailer transport fra sommerbeite område og til høstbeite områder i Kautokeino. Dette skyldes blant annet flom/ras i Koppangen. De årene har man samlet flokken i Sør-Lenangsbotn. Da samler man flokken fra Koppangen/Rotenvik området og nordover. Dette er i mot reinens instinkt og innlærte vane da reinen helst trekker sørover om høsten. Denne flyttemåten har dermed skapt store utfordringer for reinsamlingen med det resultatet at man har vært lenger i sommerbeitedistriktet og andelen dyr som overvintret i sommerbeiteområdet har vært større.

Dyr som blir igjen i sommerbeiteområdet hentes vanligvis etter at flyttingen av hovedflokken er unnagjort. Dette avhenger av beiteforhold og arbeidsforhold på høst- og vinterbeite områdene.

1.2.4 Høst og tidlig vinter

Reinen føres med landgangsfartøy fra sommerbeite distriktet til Burfjord området/Kvænangen kommune. Her i fra samles flokken og man flytter inn i fellesbeite området "Davvi Likčá" området i henhold til distrikt 30Bs bruksregler. Flytteleia går gjennom distrikt 33 Spalcas sommerbeiteområde. Flytteleier er nærmere angitt arealbrukskart for reindriften.

1.2.5. Vinterbeiter

Siidaens vinterbeiteland er i Buolžajávri området i Kautokeino kommune. Siidagrenser på vinterbeiteområdene innad i distrikt 30B er ikke fastsatt pr dags dato.

Vårflytting skjer fra vinterbeiteområde fra midten av april, via Stornes til Burfjord hvor prammingen finner sted. Når og i hvilket tempo vårflyttingen finner sted er i stor grad avhengig av beite- og værforhold. Enkelte år har distriktet valgt å flytte med biltransport fra gjerdeanlegget i Stornes til sommerbeitedistriktet eller til prammingsgjerde i Burfjord hvor pramming har blitt gjennomført som vanlig. Dette kan også bli aktuelt i fremtiden ved behov.

Vinterbeitene ligger på østfjellet i Buolžajávri området. Det er i dag ikke definerte grenser i vinterbeiteområdet for den enkelte siida eller distrikt.

Beitetider i vinterbeite området er fra 01.11 til 05.05.

Det er press på vinterbeiteområdet fra blant annet distrikt tilhørende østre sone.

Den nye sone inndelingen for vinterbeitene er midlertidig fastsatt. Distriktet har et håp om at dette kan føre til ryddigere forhold på vinterbeitene. Distriktet ser det også som

formålstjenlig at når grensene blir faste, settes det opp et sperregjerde langs østre- og midtresone grensen.

Distriktet driver ikke med utstrakt foring. Flokken tilleggsfores ved behov om vinteren, om beitene fryser til, eller ved cuonju på vårparten. Flokken fores også i gjerdet under flytting.

1.2.6. Flytt- og trekkmønster

Flytt- og trekkveier innad i sommerbeite distriktet er inntegnet i arealbrukskart, http://kilden.skogoglandskap.no/?X=7751920.56&Y=708458.13&zoom=5&lang=nb&topic=reindrift&bgLayer=graatone_cache&catalogNodes=172,170&layers=reindrift_distriktnavn,reindrift_reinbeitedistrikt,reindrift_trekklei,reindrift_drivingslei,reindrift_oppsamlingsomraade&layers_opacity=0.75,0.75,0.75,0.75,0.75

Det er viktig å merke seg at kun flyttleia tegnes inn i kartet. Rundt denne flyttleia er det også en viss hensyns sone, som betyr at forstyrrelser og inngrep i sonen under flytting kan medføre problemer og i verstefall stenge for flytting. Det kan også være behov for flytting av mindre flokker etter trekkleier.

Forstyrrelser og plutselige hindre på og omkring flyttleia kan skape problemer og ekstraarbeid under reinflytting. Fordi reinen ofte er var for forstyrrelser, og kan velge å snu tilbake til utgangspunktet ved forstyrrelser under flytting og samling, så er det svært viktig at flyttleier ikke stenges eller innskrenkes.

1.2.7. Oppsummering

Reindriftens driftsmønster påvirkes av reinens adferd og tilpasning til naturomgivelsene, og påvirkes i stor grad av vær, vind og snøforhold. Inngrep, forstyrrelser og uforutsette hendelser som flom og skred påvirker reindriftens bruk av beiteområder. Derfor kan planlagte og tidligere driftsmåter måtte settes til side raskt, og man må alltid være beredt på å omstille seg på kort varsel i forhold til vær og driftssituasjonen. Dette betyr at

reindrifftsutøvere i praksis ikke kan følge fastlagte planer til punkt og prikke, men må tilpasse seg reinens behov da disse er førsteprioritet. Et eksempel på dette er Jøkhulaupet i Koppangen sommeren 2013, som forårsaket at reinen måtte flyttes med bil fra sommerbeite. Problemene med samling og værforhold gjorde at man det året ikke kom seg bort fra sommerbeiteområdet før i november. På samme måte kan man tenke seg at man må kunne omstille seg til nye driftsmåter raskt på grunn av annen ytre påvirkning.

1.3 Reintall og produksjon

Øvre reintall for distriktet er fastsatt av Reindrifftsstyret i sak 101/11 den 03-04.11.11 til 900 dyr i vårflokk.

Reintallet i distriktet 31.3.2015 var på 969 dyr (Ressursregnskapet for reindrift 2014/15) og har vært stabilt de siste 10 årene.

Slaktevektene i distriktet er gode, driftsåret 2013/14 lå de i gjennomsnitt på 18,4 kg for kalv(18,4 til 20,4 kg siste 10 år). For okser på 1-2 år var den gjennomsnittlige slaktevekten på 30,4 kg (27,6-30,4 kg) og for simler 30,5 kg (25,5-30,5 kg). Dette viser at distriktet har stabile slaktevekter og beitegrunnlag. Vekter påvirkes i noen grad av sesongbeiteforhold.

Eksempelvis vil snørik og lang vår påvirke negativt.

Uttak av slaktedyr i distriktet forgår helst på høsten i Sør-Lenangsbotn eller i Koppangen, da dette er mest hensiktsmessig i forhold til driftsmåte og i forhold til reinens kondisjon/slaktevekter.

Distriktet har store og stadig økende rovdyr tap. Driftsåret 2014/15 hadde distrikt 33T et kalvetap på 76 %. 86 % av tapet var forårsaket av fredet rovvilt.

Kilde: Ressursregnskap reindriffts næringen 2014/15.

Tall over reintallsutvikling, tapstall og slaktevekter oppdateres årlig og er tilgjengelig på landbruksdirektoratets hjemmesider.

1.4 Beitetider

Beitetidene for distriktet er fastsatt av reindriftsstyret 13.06.03. For Distrikt 30B-Guovdajohtolat (Midtre sone)

SESONG	BEITEOMRÅDE	BEITETID
Vår	Vår/Høstbeiteområdet	01.03 - 25.06
Høst	Vår/Høstbeiteområdet	15.09 - 31.12
Vinter	Vinterbeiteområdet:	01.11 - 05.05

For sommerbeitedistriktet er den fastsatte beitetiden 1. mars – 31. Desember.

1.5 Gjerder, hytter og anlegg

1.5.1 Gjerdeanlegg

I sommerbeitedistriktet har reinbeitedistriktet et merke og slaktegjerde med tilhørende beitehage i Sør-Lenangsbotn. Her er det merkegjerde og laste gjerde for biltransport. Gjerdet har også en fangarm som blir delvis tatt ned hvert år.

Gjerdeanlegget er i god stand og er restaurert i 2013/14 og beitehagen er restaurert i 2003 - 2006.

Flåtegjerdet i Koppangen består av beitehage, merkegjerde, prammingsgjerde og lasterampe for biltransport. Gjerdet har to mobile fangarmer på ca. 1 km på hver side, over fastdalselva og et stykke til fjells.

Nedre del av gjerdeanlegget ble skadet under jøkhulaup i 2013. Denne delen av gjerdeanlegget ble gjenreist i 2014, denne delen av gjerdet er pr dags dato ikke fullstendig oppgradert, men planlegges ferdigstilt 2016. Merkegjerdet ble restaurert i 2011 og 2012.

Distriktet har prammingsgjerde i Burfjord. Denne må oppgraderes og veiskulder utvides, slik at en unngår å sperre trafikken ved lossing av rein fra trailer.

Mobil/midlertidig beitehage i Hemmonjavvi som settes opp etter behov ved flytting av bil med høsten.

1.5.2 Sperregjerder

Distriktet har mobile/midlertidige sperregjerder i Stortinddalen og Tyttebærdalen som settes opp ved behov. Dette er for å hindre at dyr snur tilbake under høstsamlingen og letter arbeidet med samling og flytting, slik at minst mulig dyr blir igjen på sommerbeiteområdet etter høstflytting.

Distriktet vurderer å søke om tillatelse til oppføring av permanent sperregjerde i Koppangen, mot Strupen/Koppangsfjellet. Dette for å hindre at dyr forviller seg til Strupen. Landskapet i området er utformet slik at rein som går over til Strupen vanskelig kan komme tilbake selv på grunn av snøsmelting. Av dyrevelferdsmessige årsaker vil det derfor være best å unngå at dyr kommer seg over fra Koppangen til Strupen.

1.5.3 Gjeterhytter

I Vinterbeiteområdet har siidaen hytter i Buolžajávri området.

I sommerbeiteområdet har reindriftsutøverne hytter/sommerboliger i Sør- og Nord-Lenangen og på Storsteinnes.

1.5.4 Gjeterhytter/gammer som tilhører andre

Vaggas hytta:

For at hytta skulle kunne plasseres der den er i dag, måtte tiltakshaver inngå en avtale med reindrifta. Distriktet har derfor en skriftlig avtale om bruk av Vaggas hytta under reindriftsarbeid.

1.5.5 Gjerder, hytter og anlegg under planlegging

Distriktet har plan om å reise en gjetebu i ytre del av distriktet som gir ly under høstsamling og gjeting på våren. Dette er innenfor landskapsvernområde, men eksakt plassering er foreløpig ikke bestemt.

2 Inngrep og forstyrrelser

Distriktet vil i dette kapitlet prøve å få frem de utfordringer reindriften i distriktet har i forhold til utbygginger og forstyrrelser.

2.1 Fritidsbebyggelse og turisme

Distriktet har de siste årene opplevd en økende utbygging av hyttefelt og regulering av areal til fritidsbebyggelse og turisme formål. Dette kan pr dagsdato sies å være den største kilden til inngrep i distriktet. Distriktet har i liten grad fått gehør for sine innspill.

Hyttefelt bygges gjerne i områder som ikke er utbygd fra før. I tillegg til at de kan ta opp store areal er det først og fremst forstyrrelsene de medfører, som er mest problematisk for reindriften. Rein, og da særlig simple rein vil gjerne sky områder hvor det bygges hytter. Om hytter blir satt opp i en trekk eller flyttelei kan det medføre at rein ikke lenger passerer området hyttene befinner seg i. Reinen blir dermed ikke å benytte seg av området hyttene

stenger for. Det betyr at influens området er mye større enn bare det arealet hyttene beslaglegger.

Det er spesielt regulert mange hyttefelt i perioden 2005-2016, av disse kan man nevne Kirkehammeren, Årøybukta, Seljevika, Svensby/Gammåsen, Ravika, Rørnes, Arnenga, Nord-Lenangen, Storgalten og Russelv. Det har ikke vært mulig å finne eksakt tall på antall hytter regulert i disse områdene, men det er snakk om flere hundre. Disse beslaglegger store områder, og vil medføre store forstyrrelser for reindrifta.

2.2 Vannkraftutbygging

Det er to vannkraftutbygginger innenfor sommerbeitedistriktet.

- Rottenvikvannet er regulert til kraftanlegg. Eldre anlegg med basseng og rørgate, oppgradert for noen år siden.
- Tyttebærdalen: Småkraftanlegg med basseng og rørgate til stasjon.

Distriktet har nylig mottatt plan om utbygging av småkraftverk i Reinelva. Denne ligger på flyttlei som benyttes om våren og høsten.

2.3 Mineralutvinning

I distriktet ligger det et større anlegg for mineralutvinning, Tyttebærvika, hvor det også går en flyttlei. Dette grustaket har med tiden blitt gravd lenger og lenger inn i flytteleia, slik at det hindrer reinen i å trekke forbi grustaket. Under arbeidstiden er det å mye anleggstrafikk og støy. Hvis grustaket utvides oppover vil det med tiden sperre av hele flytte-/trekkeleia noe som kan umuliggjøre flytting og samling i området. Ytterligere utvidelser kan stenge for bruk av områder mot Kjosens.

2.4 Jordbruk og skogbruk

Innenfor sommerbeitedistriktet er landbruk en stor næring. De siste årene har det vært flere nydyrkinger hvorav Åsland er den største. Utfordringen med nydyrkinger, er at de ofte beslaglegger store arealer. Arealene som dyrkes er ofte lavtliggende områder som blir tidlig bar, disse områdene er også svært viktig for reinen om våren. Disse områdene blir vanligvis inngjerd senere for å unngå rein på innmark, dette stenger igjen for fri ferdsel for rein, og kan medføre problemer med flytting og samling.

2.5 Ferdsel og friluftsliv

Innenfor reinbeitedistriktet ligger Lyngsalpan verneområde, hvor det er tilrettelagt med oppmerkede stier, gapahuker og parkeringsplasser. Dette området har de senere årene blitt et populært utfartssted for fotturister, toppturer og skikjørere. Siden mye av turismen pågår på vinteren, skaper det i og for seg ikke problemer. Problemene distriktet har hatt i denne sammenheng er knyttet til aktivitet i kalvingstiden (mai måned). De siste årene har ferdselen på denne tiden økt, noe som medfører forstyrrelser for kalvende simler. En del skikjørere setter også opp telt i områdene, noe som medfører at simler unngår de konkrete stedene. Konsekvensen av dette kan være at simlene drar med kalven sin til områder som er mer utsatt for rovdyrangrep, eller områder som medfører fare for kalven i form av åpne elver eller skred. Økt ferdsel i fjellene medfører også økt fare for at noen utløser snøskred, noe som igjen kan medføre at rein blir tatt av skred. Tap av rein medfører et økonomisk tap for reieiere og forstyrrelser kan også medføre merarbeid for reindriftsutøvere. Kommunen, verneområdets styre og reiselivsaktører bør informere turister om reindrift i området og be folk vise hensyn. Man bør i den sammenheng gjøre folk oppmerksom på reindriftslovens § 65:

§ 65. Ferdsel i område hvor rein beiter

De som ferdes i område hvor rein beiter, plikter å vise hensyn og opptre med varsomhet slik at reinen ikke unødige uroes eller skremmes under beiting, flytting mv. Særlig hensyn skal vises i forbindelse med reinens brunsttid, kalving, merking, skilling og slakting.

Fylkesmannen kan, etter anmodning fra vedkommende distriktsstyre eller fra reieneierne i området, stille vilkår for eller nedlegge tidsbegrenset forbud mot større arrangement, idrettsstevne, jakthundprøve eller liknende virksomhet som kan være til særlig skade for reindriften. Vedtaket må gjelde et bestemt angitt område og kan bare fattes etter at grunneier og kommune er hørt. Gjelder vedtaket et konkret arrangement, skal også arrangør høres.

2.7 Motorferdsel i utmark

2.7.1 Ulovlig ferdsel

Distriktet har de siste årene sett en økning i ulovlig barmarks kjøring innenfor sommerbeitedistriktet. Fra distriktets side mener man at det bør utføres flere kontroller for å få bukt med problemet.

2.7.2 Skuterløyper

Det er flere skuterløyper i sommerbeitedistriktet. Dette medfører i og for seg ikke problemer for reindriften i området, forutsatt at løypenettet stenges før kalvingen tiltar i henhold til forskrift om snøscooterløyper i Lyngen kommune.

Samtidig ber vi de rette instanser til å holde oppsikt med ulovlig scooterkjøring på og utenfor løyper, da dette medfører store forstyrrelser under kalvingstiden som er en sårbar tid for reindriften.

2.8 Annet

Løshund plagen er blitt bedre med tiden, men er et tilbakevendende problem innenfor sommerbeitedistriktet. Enkelte hundeeiere overholder ikke båndtvangen, noe som medfører forstyrrelser og muligens også skader på rein. Dette problemet er størst på våren, under kalvingen, når lavereliggende områder blir bar, og under samling/flytting om høsten. Vi ber kommunen om å oppfordre til overholdelse av båndtvang.

2.9 Samlet belastning og sumvirkninger

Arealvern er et tema som distriktet bruker mye ressurser på. Fra distriktets side opplever man at det er vanskelig å få forståelse for de samlede virkningene inngrep har for reindriften. Så lenge alle utbygginger behandles som enkeltsaker, er det vanskelig å få frem de samlede konsekvenser, belastning og arealtap av flere utbygginger i samme område. Distriktet har gjentatte ganger bedt Lyngen Kommune utrede de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det reinbeitedistriktet, i henhold til Forskrift om konsekvensutredning for planer etter plan- og bygningsloven, uten at dette er blitt gjort. Distriktet er også skeptisk til utstrakt bruk av dispensasjoner fra vedtatte areal- og reguleringsplaner.

Utbyggere i reindriftsområder og planmyndighet bør i større grad vise forståelse for de utfordringer reindriften har i forhold til arealtap.

3. Rovviltskader og tapseforebyggende tiltak.

Distriktet har store og stadig økende rovdyrtap. Driftsåret 2014/15 hadde distrikt 33T et kalvetap på 76 %. 86 % av tapet var forårsaket av rovvilt. Tap, forårsaket av rovvilt, er i distriktet størst på våren, under kalvingen.

I sommerbeitedistriktet er ørn hovedproblemet. Under kalvingstiden har man de siste årene daglig funnet kadavre og observert simler som har mistet kalven. Vi har i flere år hatt store

tap til ørn, men har først de siste årene lyktes å dokumentere tapene bedre. Det er dokument tap til ørn, av både kalver og voksne dyr, kadaver funnene er spredt over hele distriktet, men er størst i ytre deler av distriktet (Ytre- Gamvik og omegn).

Dokumentering av tap til rovvilt er veldig vanskelig i et distrikt med mye ulendt terreng. På våren har snøsmelting og vårløsning mye å si for mulighetene for å ferdes i terrenget. På høyfjellet begynner snøsmeltingen for alvor i slutten av mai, fra da av blir det vanskelig å ferdes på fjellet, og dermed også vanskelig å dokumentere tap. Omtrent samtidig klekkes eggene til hekkende ørn. Ut i fra dette kan man gå ut i fra at tapene til ørn er mange ganger større enn det man makter å dokumentere.

Distriktet har tidligere forsøkt tapsforebyggendetiltak i form av økt gjeting og foring, men dette har vist å ha liten/ingen effekt for reduksjon av tap.

Kongeørn er som kjent totalfredet, noe som gjør at bestanden ikke reguleres via jakt som med andre typer rovdyr. Distriktet har søkt om skadefelling av kongeørn årlig siden 2013. Etter tilsagn i 2014 ble det forsøkt å felle en ørn, uten at det lyktes. Distriktet mener telling og kartlegging av ørnebestanden i distriktet bør gjennomføres snarest. Distriktet mener at en regulering av ørnebestanden må gjennomføres for å kunne redusere problemene med tap av rein til ørn.

De siste årene har også gauper hatt sporadisk tilhold i sommerbeitedistriktet. Våren og høsten 2015 søkte distriktet om skadefellings tillatelse på gaupe, uten at det ble noen felling. Vinteren 2016 ble det felt 2 gauper innenfor sommerbeitedistriktet. Distriktet mener forvaltningen av rovviltfrie soner, som ytre Lyngen skal være, må overholdes strengt. Det skal derfor ikke finnes gaupe, jerv eller bjørn innenfor sommerbeitedistriktet, og terskelen for skadefelling bør være lav.

I flytteleia, og på høstbeiteområdene er gaupe og jerv største skadevolder. Spesielt har det vært mye tap til gaupe i Burfjordområdet hvor reinen føres i land på høsten. Når distriktet ankommer området om høsten, er det vanligvis barmark, noe som gjør at det er svært vanskelig å finne spor etter rovdyr, og å drive søk etter kadaver. De siste årene har også

ørnebestanden i området økt kraftig, og det er ventet at tapene til ørn vil øke også på disse områdene.

I vinterbeiteområdet står ørn, jerv og gaupe for de største tapene.

Det er en utfordring å finne kadaver på vinteren og våren, dette på grunn av at kadavre fort blir liggende under snøen ved snøfokk og snøfall. Det er derfor en utfordring og dokumentere tapene på denne tiden av året.

Det har ikke vært aktuelt med tapsforbyggende tiltak i disse områdene.

Mer informasjon om tapstall, dokumentering og rovviltbestand kan finnes på rovdata.no og ressursregnskapet for reindrift.

3.1 Forvaltningsmessige utfordringer

Sommerbeitedistriktet ligger innenfor B-sonen av forvaltningsplanen for rovvilt i Troms.

Etter distriktets syn bør det derfor være nulltoleranse for rovvilt i området. Terskelen for innvilgelse av skadefelling bør derfor være lav.

Ved en skadesituasjon under flytting bør terskelen for skadefelling være lav, og behandles raskt.

Når det gjelder forvaltning av ørn, mener distriktet at kunnskapen om ørn er svært mangelfull, både hva gjelder skadepotensial og artsforekomst. Tap av kalver til ørn er et stort problem under kalvingstiden. Etter distriktets mening er uttak av ørn det eneste virkemiddelet med varig virkning, og regelverket for skadefelling av ørn må endres slik at det blir enklere å få tillatelse til skadefelling, også med skadeforebyggende formål.

4. Motorferdsel

Reindriftsnæringens tillatelse til bruk av motorkjøretøy/fartøy i utmark er hjemlet i unntaksbestemmelsene i Motorferdselloven og i Reindriftslovens § 23.

Distriktet er avhengig av å benytte motorkjøretøy til utøvelse av reindrift. Krav til

effektivisering og tidspress er også aktuelt i reindriften, dette øker bruk av motoriserte kjøretøy.

På snødekt mark brukes snøskutere, på barmark brukes motorsykler eller ATV. I tillegg brukes båt under tilsyn på østsiden av distriktet. Distriktet har benyttet helikopter under samling, dette etter tillatelse fra verneområde forvalter.

4.1 Bruksregler for terrenggående barmarkskjøretøy

Distriktet består av høye fjell og mye ulendt terreng. Det i seg selv begrenser bruken av motorkjøretøy på barmark. På de områder der det er fremkommelig med motorkjøretøy, kjøres det kun i forbindelse med utøvelse av reindrift, når det er nødvendig. Dette kan være kjøring i forbindelse med gjeting, samling og transport. I prinsippet er distriktet imot all unødvendig kjøring på barmark, og oppfordrer utøvere til å unngå unødvendig kjøring på barmark, og da spesielt utenfor etablerte skogsveier.

Det er vanskelig å merke fastløypenett for motorferdsel på kart, da det er umulig å si eksakt hvor og når det må kjøres med motorkjøretøy. Eksisterende skogsveier brukes i så stor grad som mulig. De fleste av skogsveiene er låst med bom, og det er beklagelig. I distriktsstyrets behandling/uttalelse angående søknader om bygging av skogsveier, har distriktsstyret uttalt at reindriften skal kunne benytte skogsveiene etter behov. Det vil alle være tjent med i forhold til miljøhensyn.

En del av trasene oppgitt i tabellene under, følger eksisterende skogsveier. Tidsperiode for bruk av barmarkskjøretøy er fra 1. Juni til 1. Desember, avhengig av snøforhold.

Hovedperiode for bruk av barmarkskjøretøy er under flytting på høsten i tidsperioden 01.09 – 20.10. I denne perioden vil det normalt være flere kjøretøy i samme område. Utenom perioden for flytting og samling vil det i mindre grad brukes motorkjøretøy, og da er det vanligvis langt færre kjøretøy i bruk.

Under samling og flytting av rein, kan det være opptil 7 kjøretøy i bruk. Dette varierer etter tilgang og behov på mannskap, værforhold og uforutsette hendelser. I noen tilfeller kan det være mer fornuftig å bruke flere personer i feltet, men da bruke kortere tid i området,

fremfor å ha få kjøretøy i drift over flere dager i samme område.

Under søk etter dyr, eller frakt av utstyr i perioden ellers i året, vil det normalt bare være i bruk 1-2 kjøretøy av gangen.

I Ittunjårga reinbeitedistrikt foregår bruk av terrenggående barmarkskjøretøy til transport og personbefordring etter følgende traseer:

Trase nr.	Beskrivelse av trase	Tidsperiode
1	Russelv – Lomvann	01.06-01.12
2	Nordlenangsbotn – Vaggas	01.06-01.12
3	Jægervatn – Barheia	01.06-01.12
4	Årøybukthøyden – Fastdal	01.06-01.12
5	Rottenvik – Aslakgårdi	01.06-01.12
6	Eidebakken – Fastdal	01.06-01.12
7	Rottenvik – Rottenvikvannet	01.06-01.12
8	Svensby – Jægervassbotn.	01.06-01.12

I Ittunjårgareinbeitedistrikt foregår bruk av terrenggående barmarkskjøretøy til kantgjeting og/eller samling i forbindelse med merking og slakting utenfor oppgitte traseer i følgende områder:

1	Lomvatn – Lyngstuva	01.06-01.12
2	Lomvatn – Indre Gamvik	01.06-01.12
3	Russelv – Nordlenangsbotn	01.06-01.12
4	Strømmen – Nordlenangsbotn	01.06-01.12
5	Nordlenangen kirkegård – Nordlenangsnedet	01.06-01.12
6	Nordlenangen kirkegård – Rundfjellet – Veidalen	01.06-01.12
7	Nordlenangen kirkegård – Vassdalen	01.06-01.12
8	Nordlenangsbotn – Rødtinndal	01.06-01.12
9	Nordlenangsbotn – Veidalen	01.06-01.12
10	Veidalselva – Sørrenangsbotn	01.06-01.12

11	Sørrenangsbotn – Strupskardet	01.06-01.12
12	Sørrenangsbotn – Fjellaksla	01.06-01.12
13	Sørrenangsbotn – Forholtet	01.06-01.12
14	Sørrenangsbotn – Nesodden	01.06-01.12
15	Jægervassbotn – Stortinddalen	01.06-01.12
16	Stortinddalen – Bensnes	01.06-01.12
17	Tyttebærdalen – Koppangen	01.06-01.12

VEDLEGG 1: Kart over barmarkstraseer/reindriftsveier og områder for barmarkskjøring utenfor trase.

5. Verneområder

Det er tre verneområder innenfor sommerbeitedistriktet. Lyngsalpan landskapsverneområde er den største på 961,2 km². Landskapsverneområdet utgjør en stor del av totalarealet i distriktet. I tillegg er det to mindre naturreservat i distriktet; Stormyra og Sør- Lenangen.

5.1 Reindrift i verneområdene - muligheter og begrensninger

Verning av områder er både til fordel og ulempe for reindriften. Det verner mot utbygginger og andre tiltak i områdene. Samtidig kan det innskrenke reindriften bruk av områdene, slik det var før opprettelse av verneområdene.

Verneområder brukes også til å tiltrekke turister til Lyngen, noe som på sikt kan føre til opptråkk/slitasjeskader i terrenget, og føre til økte forstyrrelser for reindriftsutøvelse.

6. Revidering og vedtak av distriktsplanen.

Distriktsplanen skal revideres og godkjennes av distriktsstyret hvert 6. år.

Det åpnes imidlertid for at planen kan revideres oftere dersom særlige hensyn eller behov skulle tilsi at dette er nødvendig.